

KICSI FALUNK

2009. augusztus

V. évfolyam 3. szám

A KISSZÉKELYI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A KISSZÉKELYI KULTURÁLIS EGYESÜLET LAPJA

Véget ért a nyár, becsöngettek az iskolába!



Nem egészen három hónapja arról írtam, hogy megkezdődött a nyár, elkezdődött a várva várt vakáció. Hát, kedves kisszé- kelyi nebulók, rossz hírem van, VÉGE. Vége a

nyárnak és pihe- néseknek, strandolásnak, bulizásnak. De gondolom ezzel a ténnyel, már Ti is tisztában vagytok. Eljött a koránkelés, buszra sietés ideje. De ahogy mondani szokták, minden rosszban van valami jó. Újra találkozhattok a haverokkal, akikkel a szünet ideje alatt nem láttátok egymást. Most kibeszélhetitek a nyáron szerzett élményeket.

Másoknak új kezdetet jelent szeptember elseje. Fehér Klaudia, Császár Cintia és Wagensommer András most kezdik az első osztályt.

Várakozás, bi- zonytalanság, kíváncsiság, ami most bennük zajlik, hogy va- jön mi várhat rá- juk. Kilépve az óvodából, egy kisebb közös- ségből belépnek egy nagyobb, és ismeretlen környezetbe.

Fehér Klaudia büszkén mutatta, mit vásároltak édesanyjával az iskolakez-



déshez. Az iskolatáska megtelt ceruzák- kal, füzetekkel, technika felszereléssel. Szülei úgy döntöttek, hogy olyan osztályba fog járni, ahol az oktatás 8-12 óráig fog tartani, délután pedig napközi és különböző fakultatív foglalkozások vannak. Dia zenére illetve néptáncra fog járni.

Császár Cintia elmondása szerint várja az iskolát, de egy kis félelemmel lépi át az iskola küszöbét. Talpraesettségét ismerve meg fog birkózni a kihívásokkal és az előtte álló akadályokkal. Hamar új barátokra fog találni. Nagyjából mindent beszerezték az iskolakezdéshez, de még az iskolatáska hátra van, amit édesanyjával a hét végén fognak megvásárolni. Cintia szeretne sportra járni, kedveli a kézilabdát és a focit.

Wagensommer András szintén nagyon várja az iskolát. Neki még pár dolgot be kell szerezni, de már készen áll az iskolakezdésre. Testvérei, Klaudia és Zoltán már iskolások, ha segítségre lesz szüksége, ők mellette állnak. A beilleszkedést segíteni fogja, hogy Cintiával egy osztályba fognak járni.

Mindenkinek sok sikert és kitartást kívánok erre a tanévre!

Tisztelt Olvasó!

Mint sokan tudják, némi vita támadt a közelmúltban Kisszékelly község önkormányzata és Simontornya önkormányzata között az iskolatársulás ügyében. Szeretném leszögezni, hogy a mi testületünk nem a vitát, hanem a megoldást kereste! A 2009. február 4-i iskolatársulási ülésen, melyen a társult intézmények költségvetése volt a téma, olyan elviselhetetlen terhet próbáltak Kisszékellyre róni, amit nem tudtam akkor sem és most sem elfogadni. Március 31-ig nyolc alkalommal folytattam egyeztetést a polgármester asszonnal, iskolaigazgatóval, oktatási bizottsággal - eredménytelenül. Március 31-én - a törvény adta lehetőség utolsó napján - a testületünk úgy döntött, hogy június 30-tól felmondja a társulási megállapodást.

Jelzem, hogy a 2008/2009-es tanévben 2 millió nyolcvanezer forintot fizettünk Simontornyának a húsz általános iskolásunk, illetve óvodásunk után, valamint 1 millió kétszáz ezer forintot kapnak állami normatívaként a bejáró gyermekek után. Két éven át iskolabusz szállította az óvodásokat és az alsó tagozatosokat, most ismét a Volánbusszal utaznak, melyre az éves bérletet mindenki számára az Önkormányzat megvásárolta. 3 és félmillió forintot kért tőlünk Simontornya, ami évente körülbelül 180 ezer forintot jelentene személyenként. Tolna megyében van olyan iskolatársulás, ahol nem kérnek a bejáró gyerekek után semmit, van, ahol évente személyenként 15 ezer forintot, és van ahol 30 ezer forintot kérnek. Sajnos tőlünk nagyságrendekkel többet kértek, ezért döntött úgy a testületünk, hogy az idej tanévtől nem kívánunk a társulás tagjai lenni.

Természetesen a diákjaink továbbra is Simontornyára járnak iskolába, ahogy ez negyven éve van, de bízunk az ésszerű megoldás lehetőségében és tovább folytatjuk az egyeztetéseket.

Keresztes László
polgármester

Cseke Veronika



Közhírré tétetik...

Akinek adóhátraléka van, adója második részletét szeptember 15-ig kamatmentesen befizetheti. Csekket az Önkormányzatnál kaphat.



Felhívjuk a kisszékelyiek figyelmét, hogy a "Kicsi falunk" díjmentes számaint csak annak tudjuk kézbesíteni, aki postaládával rendelkezik.



Könyvtárunk közel 400 leselejtezett könyvet ajándékozott Tolnanémedi tervtertelepülésének – az erdélyi Nagyborosnyónak.



Közérdekű telefonszámok:

Dr. Vágvolgyi Anna Mária háziorvos:
Tolnanémedi Rendelő: 74/403-896
vagy Mobil: 20/92-42-308

Simontornyai Központi Orvosi
Ügyelet: 74/318-104

Dr. Nagy Péter Kristóf állatorvos:
Mobil: 06-30-499-38-06

*Szerkesztőségünk
tájékoztatja olvasóit,
hogy az újság számaint
e-mail címre kézbesíteni tudja.
Kérjük, hogy igényét a
kicsifalunk@freemail.hu
e-mail címen jelezze.*



Fogadóórák

Körjegyző: csütörtök 8-tól - 16 óráig
Körzeti megbízott: minden hónap első
hetében 11-től - 12 óráig a Hivatalban



Szeptemberi miserend:

Szeptember 6. vasárnap – 11.30 – igeli-
turgia
Szeptember 12. szombat – 15.00 –
szentmise
Szeptember 20. vasárnap – 11.30 –
szentmise
Szeptember 27. vasárnap – 11.30 – ige-
liturgia

Könyvtári nyitvatartás:

szerda: 16-21, péntek: 16-20, szombat:
10-12 és 16-20, vasárnap: 15-17 óra.

Erdélyi utazás

A kisszékelyi harmadik osztályos gyermekek (akik most ősszel már negyedikesek lesznek) július 27. és augusztus 4. között Nyárád mentére mentek vakációzni.

Simontornya erdélyi testvértelepülése Nyárádszereda. A hagyományos csere-üdültetés keretében tíz diák két tanárnő kíséretében utazott Romániába. A kirándulócsoport kisszékelyi tagjai voltak Császár Bettina, Fehér Tímea, Mezösi Alexandra és Sasvári Mirella.

A kisdíákok minden nap változatos programban vettek részt: Marosvásárhelyen a vár, Kultúrpalota, Bolyai Farkas Líceum, Somostetői állatkert várt megtekintésre. Jártak a szovátai Medve-tónál, a parajdi sóbányában, a korondi vásárban. Látták a



segesvári várat, kolostortemplomot, a fehéregyházi Petőfi Sándor emlékházat. Székelykeresztúron Petőfi körtefáját, Szejkefürdőn a székelykapukat, Farkaslakán Tamási Áron házát és sírját. Kirándultak Marosvásárhelyre és Zetelakára, a Gyilkos-tóhoz és a Békás szoroshoz. A falubeli kislányokat kérdeztem, milyen élményekkel tértek haza Erdélyből.

Voltatok ilyen hosszú időre távol a szüleitektől?

Mindannyian egyszerre csóválták fejüket: Nem, még soha.

Mire emlékeztek a legszívesebben? Mi volt a legjobb élményetek?

Betti: Volt egy szökőkút, amihez minden este lementünk. Szépek voltak még a székelykapuk, és örültem, hogy voltunk az állatkertben.

Mirella: Nekem a legszebb a Békás-szoros volt. A gyorsvízű patakot meredek és magas hegyek vették körbe. Koncerten is voltunk, a Hooligans együttes lépett fel.

Timi: Kipróbálhattuk a korongozást és jó volt a játszótéren, ahol lehetett csúszdázni, és vonatozni egy kisvasúton. Tetszett még a korondi vásár.

Szandra: Érdekes volt a sósfürdő, bár nagyon csípett a sós víz. Lovagolhattunk pónikon. Sajnos sikerült minden-

nap valamilyen apróbb sérülést szerezniem.

Biztosan ettetek valamilyen különleges, arra a vidékre jellemző ételt. A tábor ismertetőjében olvastam a menüben két ételt, amit én nem ismerek: zöldfuszulykaleves és csorba, ami lestyános savanyú zöldségleves hússal. Ezek hogy ízlettek nektek?

Betti: Finomak voltak, bár nekem a pizza jobban ízlett.

Hoztatok haza valamilyen kedves tárgyat emlékké?

Betti: Én sok mindent vásároltam. Vázát, fakanalat, poharat.

Mirella: Agyagangyalkát.

Timi: A korondi vásárból egy hamutálat hoztam apukámnak ajándékba.

Hogyan búcsúztatok a vendéglátóktól?

Mirella: A tanár nénikkel közösen írtunk egy verset és abban köszöntük meg, hogy a kedvünkben jártak és annyi mindent megmutattak nekünk.

Jó volt hallgatni, hogy ezek a kisdíákok mekkora örömmel, nevetgélve mesélték a kirándulás jobbnál jobb élményeit, és én is részesülhettem a kalandos és vidám napok eseményeiből. Hosszú évek múltán, ha előveszik a fotókat, jó lesz feleleveníteni az emlékeket, kellemes történeteket.

Pajor Ágnes

Csepregi Ferenc

Múltidéző

Az elmúlt havi újságban az aratási munkákról esett szó. Az aratási munkák után következett a cséplés, amelyet cséplőgéppel végeztek. A cséplőgép a gabona-neműek cséplését és a kicséplést mag tisztítását végző gépezet. A cséplés gépesítésével a középkor végétől kísérleteztek, de a mai cséplőgép legfontosabb elemét, a *dobot* csak 1786-ban készítette el a skót Andrew Meikle. Nem sokkal később több angol üzem kezdte gyártani, és módosított formában hamar elterjedt Európában. Technikai fejlődése meggyorsult, amikor az állati hajtóerő helyett gőzgépet kezdtek alkalmazni hozzá. Az első cséplőgép 1802-ben jelent meg hazánkban, de még évtizedekig csupán néhány működött. Megtörtént az is, hogy a kenyérüket féltő cselédek a cséplőgépet összetörték. Rohamos terjedése 1848 után indult meg, egyelőre azonban csak az uradalmakban. Az első gőz-cséplőgép 1852-ben Angliából került hazánkba és ezzel megkezdődött a lóhajtású cséplőgépek visszaszorulása. Térhódítását mutatja, hogy 1861-től magyar gyárak is készítettek cséplőgépeket, de ekkor még az ország legnagyobb részén kézi cséplés és nyomtatás folyt. Sőt az 1871. évi statisztika szerint 9 felföldi és erdélyi megyében még semmilyen cséplőgép nem volt. A módosabb parasztagazdaságokban az 1870-es évektől kezdtek terjedni a gépi cséplőalkalmatlóságok. A rohamos terjedés egyik fontos oka volt, hogy a cséplőgép tiszta szemet adott, a szalmát, a töreket és a polyvát pontosan szétválasztotta. A századforduló idejére a lovas gépek eltűntek, és 1914-re az egész ország területén gőzgépmeghajtású cséplőgépek működtek. Közben 1904-ben megjelent az első motormeghajtású cséplőgép is.

Cséplőgépet nem tudott minden parasztagazda szerezni, de nem is lett volna neki kifizetődő. Ezért a tehetősebb parasztok vagy más vállalkozók vásároltak cséplőgépet és bércséplést vállaltak. Alakultak géptársulások is, melyekben olykor egy-egy falu módosabb rétege, néhány gazda szövetkezett cséplőgép-birtoklásra. A gépi cséplés jelentősen csökkentette a csépléshez szükséges munkanapok számát.

Az aratást általában Péter-Pál napján (június 29) kezdték az őszi árpa aratásával, a tavaszi árpával folytatták, majd ezek után következett a rozs és végül a

búza aratása. A munkát igyekeztek úgy szervezni, hogy július második felére a szérüs kertekbe a takarodást is befejezték. A takarodás után kezdődött a masinálás (cséplés), ezt a munkát Szent István napjára (augusztus 20) többnyire befejezték és ezen a napon már a friss lisztből sütöttek kenyeret.

A korábban nyártól gyakran farsangig elhúzódó cséplés és nyomtatás munkáját néhány hét alatt elvégezte a gép. A cséplőgép meghonosodása azért is nagy jelentőségű volt, mert a magyar paraszton kezén ez volt az első gép, amely fejlett munkakoooperációt kívánt. A nyomtató- és cséplőbandák helyett a cséplőgép kezelésének szükségletéhez alkalmazkodva új munkástársulások keletkeztek, szakemberek: gépész, fűtő, etető; segéd munkások: kévehányók, szalmahordók, kévevágók, törekesek, zsákolók stb. A múlt század végétől a magyarországi agrárszegénység egyik fontos élelemszerző munkalehetőségévé vált a részes vagy napszámberbe vállalt gépi cséplés.

Kisszékelyben a falu különböző pontjain alakítottak ki szérüskerteket, ahová az aratás után beszállították (betakarodták) a gabonát. Még gyerek koromban is létezett az alsó és felső takarodó út.

A Göbcsben például a házakkal szemben kialakított szűk helyen, szinte az úton állították fel a cséplőgépet.

A nagyobb földbirtokkal rendelkező gazdáknak saját szérüskertjük volt. A kisebb területtel rendelkező gazdák pedig összeálltak és valamelyik gazda portájára takarodtak. A két világháború között több vállalkozónak is volt gépe. Kandí János, Nyulász Gyula és Nyulász Vendel üzemeltetett saját cséplőgépet. A Gazdakörnek is volt cséplőgépe és traktora. A Gazdakör gépét később Péti Ferkó bácsi vásárolta meg.

Az 1950-es években ezeket a cséplőgépeket többnyire Hoffer és Lanz-Buldog típusú traktorokkal lendkerékről lapos szíjjal hajtották, illetve ezekkel a traktorokkal vontatták.

A cséplőgép tulajdonosok minden évben felosztották a falut és megállapodtak, hogy ki melyik részen végzi el a cséplési munkákat. Egy-egy géphez szervezték a brigádokat, melyek akár 16-18 főből álltak. Attól függően, hogy ki milyen nehézségű munkát végzett, fél, háromnegyed vagy 1 részt kapott az

„A társadalom életében a ma nem érhető meg a tegnapi nélkül.”

Mályusz Elemér

elszámolásnál. A géptulajdonosok is részért végezték a munkát, így a fizetést is terményben kapták, amelynek egy részét felosztották a felfogadott munkások között.

A cséplőbrigád a terményt beszákolta, a szalmát kazalba rakta, a polyvát és a töreket a kijelölt tároló helyre rakta. Amennyiben a szokásos távolságnál (kb 15-20m) messzebbre kellett a szalmakazlat rakni, vagy a terményt szállítani, azért külön fizetség járt.

A szalmát petrence rudakon szállították, majd később elevátorral ezt is gépesítették.

Megkülönböztetett figyelmet szenteltek arra, hogy megakadályozzák a tűz keletkezését. A munkát hajnali 5 órakor kezdték és este 8-9 óráig dolgoztak. A nehéz és fárasztó aratási és cséplési munkákat az 1950-es 60-as években megalakított Termelőszövetkezetek (Csoportok) kezdték egyre jobban gépesíteni. Megjelentek a kéveköti aratógépek, amelyek a kézi aratást tették feleslegessé. Ezek után csak a kepebe rakás nehéz munkáját, a takarodást és a cséplést kellett elvégezni. Az első magyar gyártmányú Balaton és SZK-3 jelű szovjet kombájnok megjelenésével egyre könnyebbé vált ez az évszázadokig embert próbáló munka.

A technika fejlődésével egyre kevesebb ember vett részt a munkákban, és mindig kevesebb embernek volt oka az ünneplésre.

Így az évtizedek alatt feledésbe merültek a munkaeszközök, a munkabíró kaszások, a csinos marokszedő lányok, beszántották a takarodó utakat, megszűntek a dülő nevek és kihaltak a falut éltető hagyományok, de az már megint egy másik történet.

A kisszékelyi vonatkozású emlékeket örömmel felidéztek és mint résztvevő masináló munkások elmesélték Barka József és jó anyám Csösz Teréz.

Köszönet a segítségért.



Újra színes programokkal várta Kisszékely a szórakozni vágyókat.



Elsőként a július 31 - augusztus 2. között harmadik alkalommal megrendezett Rendőrök Motoros Találkozóját említeném meg. A Tamási Rendőrkapitányság Alapszervezete ismét Kisszékely strandfürdőjét választotta színhelyül. A rendezők színes programokkal, többek között motoros hangerő- és szépségversennyel, pókerversennyel, illetve koncertekkel várták az érdeklődőket. Csóka Tamás főszervező szerint az idei évben rekordot döntöttek, miszerint 600 belépő személy és 248 motoros tölthetett egy egész hétvégét ebben a gyönyörű környezetben.

Augusztus 20-án szintén a strand területén májusfa kitáncolást ünnepelt a falu apraja-nagyja. Az esti program 17 órakor vette kezdetét, ahol finom vacsorával fogadták a vendégeket. A menü vadpörkölt volt, amelyet Gyene László elszármazott kisszékelyi lakos főzött. Az est a májusfa kivágásával és tűzijátékkal zárult.



A nyár utolsó rendezvénye az augusztus 22-én megrendezett helyi horgászverseny volt, amelyen az egyesület tagjai illetve éves területi jeggyel rendelkezők



vehettek részt. A horgászni kívánók több kategóriában jeleskedtek. Felnőtt kategóriában első helyezett Glück Tamás, 3900 ponttal, második Schill Imre 3400 ponttal, harmadik Laki Imre lett 2900 ponttal. Női kategóriában Gulyás Józsefné 2300 ponttal ért el nagyon szép eredményt, a gyermek és ifjúsági kategória győztese Mezősi Levente lett 740 ponttal. A verseny különdíját Dr. Tarnai Zsolt kapta, és végül, de nem utolsó sorban a finom lángosért a Fair Play díjat Peszt Attila és neje. Ezúton gratulálunk a nyerteseknek, és ha esetleg valaki hal nélkül távozott, az jövőre újra megmérettetheti magát a kisszékelyi Csádés tavon.

Ezzel véget ért a nyár, vége a rendezvényeknek, találkozók sorozatának is. Elcsendesül a falu, de jövő nyáron újra felpezsdül az élet, és színes programokkal várja Kisszékely lakosait, és az idelátogató vendégeket.

Cseke Veronika



KICSI FALUNK

Felelős kiadó:
Keresztes László és
Pajor Ágnes

Szerkesztő:
Lelkes Györgyné
Lelkes György

Elérhetőségünk:
7082 Kisszékely,
Szabadság u. 2.
kicsifalunk@freemail.hu
(06-74)-403-144